

Szkic monograficzny Kaplicy Św. Wawrzyńca – Filia Szczutowa z 1909 r¹

Jak podaje autor Szkicu monograficznego kościołów Dekanatu Rypińskiego Diecezji Płockiej Ks. Walenty Załuski. „W roku 1906 dnia 21 maja Towarzystwo opieki nad zabytkami sztuki kościelnej” zawiązane w Warszawie, na czele którego stanął hr. Adam Krasiński, odbyło się w Płocku, w muzeum diecezjalnym, pierwsze posiedzenie, pod przewodnictwem Najdostojniejszego Naszego pasterza ks. Biskupa Apolinarego Wnukowskiego, na które zawezwani zostali delegaci z dekanatów diecezji płockiej. W myśl decyzji, zapadłej na tym posiedzeniu, rozesłano kwestionariusze dotyczące zabytków sztuki chrześcijańskiej, każdemu z delegatów i polecono im obejrzeć kościoły swego dekanatu, zdjąć z nich fotografie i plany, oraz opisać je razem z zabytkami, znajdującymi się w tychże świątyniach”.

Dalej autor pisze „To też, jako delegat na dekanat rypiński, we wrześniu i październiku r. z. obejrzałem wszystkie kościoły dekanatu rypińskiego, zdjąłem z nich fotografie, dotarłem do archiwów parafialnych, opisałem kościoły i kaplice i odpowiedni referat przesłałem do Konsystorza płockiego. Stąd też uzupełniłem dawne swoje notatki historyczne i tak wyłonił się „Szkic monograficzny kościołów dekanatu rypińskiego, diecezji płockiej” który, w myśl zasady „czym chata bogata, tym rada” podaję w broszurze niniejszej.

¹ Szkic monograficzny kościołów Dekanatu Rypińskiego Diecezji Płockiej skreślony przez Ks. Walentego Załuskiego, Druk K. Miecznikowskiego, Płock 1909 rok, s. 88

Kaplica św. Wawrzyńca—filja Szczutowa.

Kaplica św. Wawrzyńca w guberni Płockiej, powiecie rypińskim, parafji Szczutowo, na wschodnim krańcu jeziora Orszulewo, które zewsząd otacza las sosnowy, a brzegi obficie zarosłe trzciną, dające schronienie gromadom wodnego ptactwa. To jezioro łączy się za pośrednictwem naturalnego kanału z mniejszym jeziorem Szczutowo, kędy stoi kościół parafjalny szczutowski. Stara drewniana kapliczka św. Wawrzyńca urozmaica jednostajność pięknego, lecz dzikiego widoku lesistych i górzystych wybrzeży jeziora orszulewskiego, oraz płaskich, bezleśnych i bagnistych wybrzeży jeziora bliźnieńskiego, między którymi wije się szosa z Sierpea do Rypina, a tuż przy niej—owa kapliczka, nieco na wzgórzu, wystawiona w 1720 roku, jak wskazuje napis na belku—nadedrzwiami, wiodącemi do zakrystji.

Pobożność dawnych właścicieli wsi Blizno erygowała tę kapliczkę dla pustelników, którzy, mając sobie przy tem nadany domek, z przyległą łączką i ogrodem, bogobojnie prowadzili tu życie. Strzegli przy tem kaplicy, aby nie stała się łupem występnych ludzi. Tyle „Księga Wizyt“ parafji Gójsk, z 1842 r. o tym kościółku.

Kaplica—pobudowana w „zrąb“,—ściany na zewnątrz są oszalowane deskami sosnowemi; dach jest zwykły, średniej wysokości, drobnym kłębem kryty, zakończony zwykłym trójkątem. Okap ledwie na pół łokcia wystaje, podbity balem wydrążonym. Na środku dachu sygnaturkowa wieżyczka, w kwadrat, prosta, której szpiczasty daszek pokrywa blacha, zakończona krzyżykiem. W sygnaturce mały dzwonek. Dwa kwadratowe okna z prawego boku rzucają światło do wnętrza kaplicy i jedno małe nadedrzwiami frontowemi. Z lewej strony przybudowana mała zakrystja o malutkiem okienku, dokąd wejście ze środka kaplicy. Ramy okien z drzewa, szyby zwykłe.

Wejść ma dwa:—frontowemi drzwiami jedno i z lewego boku drugie. Podłoga równa z otaczającym gruntem. Sufit z desek—równy, podłoga z desek, nawa jedna i jedyny, najprostszej konstrukcji ołtarz, w którym mały obra-

zek św. Wawrzyńca, na płótnie, nie artystyczny. Ściany i sufit pobielone wapnem. Malutki chórek przy drzwiach frontowych, z dezelowanym organkiem, kilka bezwartościowych obrazów na ścianach—oto całe bogactwo tej ubożuchnej kaplicy. Na 10 Sierpnia licznie się tu lud zbiera z okolicy, na odpust św. Wawrzyńca, gdzie odprawia się nabożeństwo przy zebraniu kilkunastu kapłanów, a kazanie głosi się na cmentarzu, dawniej we drzwiach. Parkan z desek otacza tę kaplicę, ocienioną kilkoma staremi brzoza i lipami, a ogródek i domek, dawnych pustelników, zamieszkuje dymisjowany wachmistrz, jako właściciel!.. (Ten okródek i domek nabył w zeszłym roku polak-katolik).

* * *

W ogrodzie owocowym w Woli, należącej niegdyś do Waśniewskich—obecnie do żyda, w obrębie parafji szczutowskiej, jest mała drzewiana kapliczka, dziś podobno obrócona na skład rupieci gospodarskich.

Opracował

Dariusz Lazarowski

Publikacja w wersji elektronicznej dostępna jest na stronie internetowej
Kujawsko Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej

<http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=78527>

Opis publikacji

	Tytuł: Szkic monograficzny kościołów dekanatu rypińskiego diecezji plockiej <u>Autor:</u> Załuski, Walenty (1859-1927) <u>Wydawca:</u> K. Miecznikowski <u>Miejsce i data wydania:</u> Płock 1909 <u>Typ zasobu:</u> książka <u>Format:</u> image/x.djvu <u>Prawa:</u> Domena publiczna (Public domain) <u>Prawa dostępu:</u> Dla wszystkich bez ograniczeń <u>Digitalizacja:</u> Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu <u>Lokalizacja oryginału:</u> Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu
---	--